LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $7.00 Metams
Queens Apskrity $8.00
Užsieniuose $9.00
Vienas numeris 5 c.
PRICE 5c A COPY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States
110-12 ATLANTIC AVE., Richmond Hill 19, N. Y.
Tel. VIrginia 9-1827-1828.

No. 92 ★★★ Richmond Hill 19, N. Y., Ketv., Gegužės-May 10, 1951 ★★★ Metai 41-mieji. Dienraščio 33-tieji.

Kriokas

Kai vadovai nieko nežino,
Proto ir išminties šaltinis?
Vis tie keisti supratimai.
Lukaut, Amerika!
Naujas broliams įsakymas.
Kam jie apsigaudinėja?
Rašo A. BIMBA

Nežino prezidentas Trumanas, nežino jo sekretorius Achesonas, nežino nė apsigynimo galva gen. Marshall, kaip šis konfliktas Korėjoje pasibaigs. Nežino nė kada pasibaigs. Nieko nebežino...

O kas liūdniausia, tai kad nežino nė kur proto ir išminties paieškoti, šviesos ir tiesos susirasti. Visi trys mūsų valdovai pamiršo, kad Amerikos žmonės yra didžiausias ir geriausias išminties šaltinis. . .

—o—

Amerikos žmonės žino, kaip šis konfliktas **turėtų** pasibaigti, ir pasibaigti greitai. Kodėl pas tuos žmones nepasiklausti, vietoj juos klaidinti ir kreivais keliais vedžioti?

—o—

Amerikos žmonės sako: Užtenka kraujo liejimo. Paskelbkite paliaubas. Pradėkite derybas.

Formula trumpa, aiški ir drūta. Rezultatai užtikrinti. Visi ištroškę taikos, ypač Korėjos žmonės.

—o—

Viena žinių agentūra praneše iš Maskvos, kad ten bažnyčiose provoslaviški ir kitoki kunigai meldžiasi už socializmą ir už jo vadovus. Prašo savo dievo, kad jis juos apdovanotų sveikata ir visomis laimėmis.

Vienas lietuviškų kryžiokų laikraštis suriko: "Bet tai ne religijos laisvė, o religijos pajungimas valdžiai."

Betgi Amerikoje taip pat visų tikėjimų kunigai, reverendai, rabinai ir popai taip pat meldžiasi už kapitalizmą ir jo vadovus. Sukaitę ir pasiraitoję rankoves, jeigu ne kalnierius, prašo savo dievo jiems geriausios sveikatos ir ilgiausio amžiaus.

Kodėl nė tas, nė kiti kryžiokiški laikraščiai nepaskelbia, jog ir čia nėra religinės laisvės, o tėra religijos pajungimas valdžiai?

—o—

Kaip gyvas esu, nesu dar nei regėjęs, nei skaitęs tokios "poezijos," kaip Jurgio Kasčio "Ave America." Tik nesijuokite, o pasiklausykite:

"Amerika, Amerika;
aš virškinu tave —
tu mano dūšios kieliką
pripilk srove gaivia!"

Tai bent apetitas, tai bent skilvys. Ims jis ir **suvirškins** mūsų didžiąją Ameriką.

—o—

Klerikalai išdavė smetoninkams ir menševikams naują prisakymą. Jie sako, kad ir jie turėtų švęsti Mindaugo krikšto 700 metų jubiliejų.

Ką jie dabar darys? Nepaklausys, sunkiai nusidės. Viena, negaus nei nuo Marijonų, nei nuo Pranciškonų nuodėmių atleidimo; kita — gali išlėkti laukan iš bendrojo fronto.

Mano nuoširdžiausias patarimas: Grigaitis ir Vaidyla, taip pat, žinoma, ir Kardelis, turi prieiti išpažinties dabar, tuojau. Kai visi pasidarys vieno tikėjimo, Mindaugo krikšto jubiliejaus šventimas praeis be jokių nesusipratimų bei frikcijų. Juk ilgainiui vistiek reikės pasiduoti.

—o—

Korespondentas Drew Middleton rašo Amerikai iš Europos patarimą: Nereikia pasitikėti plepalais, kad socialistiniuose kraštuose einąs didelis žmonių nepasitenkinimas, kuris bile dieną galįs išsiveržti visuotiniu sukilimu. Netiesa ir nesąmonė, sako šis korespondentas.

Vieni žmonės save apgaudinėja iš nežinojimo, kiti ieškodami susiraminimo. Bet randasi nemažai ir tokių, kurie ištikimai tiki, kad civilizuotas žmogus neturi pakankamai proto apsieiti be kapitalizmo ir išnaudojimo.

IRANO PROGRESYVIAI REIKALAUJA PAŠALINT AMERIKOS KARININKUS

Ragina atmest svetimus ginklus ir pripažint Kinijos valdžią

Teheran, Iran. — Iraniečių Tudeh (progresyvių) Partija pasiuntė premjerui Mossadeghui laišką, kuriuo ragina:

Leisti viešai veikti tai partijai, kuri iki šiol buvo uždrausta;

Pašalinti visus karinius Jungtinių Valstijų pasiuntinius, "patarėjus;"

Atmesti svetimųjų kraštų teikiamus Iranui ginklus;

Pripažinti Kinios Liaudies Respubliką;

Panaikinti karo stovį žibalo versmių srityje;

Paliuosuoti suimtus Tudeh Partijos vadovus;

Greitai ir visiškai perimti iraniškos anglų žibalo kompanijos pramonę į Irano valstybės nuosavybę; taip pat suvalstybinti amerikonų žibalo biznį Bahrein salose, Irano (Persijos) Įlankoje.

Iraniečių apgyventos, tos salos yra vadinamoj Anglijos "globoj." Amerikonai ištraukia 10 milionų statinių žibalo iš Bahrein salų per metus.

Tudeh Partijos laiškas premjerui taipgi sako:

—Iranas neturi būti paverstas karine anglų-amerikonų stovykla prieš taikingąją Sovietų Sąjungą.

Nubaustas už arklieną vieton jautienos

Elizabeth, N. J. — Samuelis Romano pardavinėjo arklieną vieton jautienos Orange mieste, N. J. Už tai teismas nubaudė jį $100. Įstatymas sako, galima pardavinėt arklieną, bet ji turi būti pažymėta kaip tokia.

REIKALAUJA ATIDĖT KVOTIMUS KOMUNISTŲ PARTIJAI

Washington. — Komunistų Partija per savo advokatus reikalauja sulaikyti McCarrano įstatymo komisiją nuo kvotimų darymo partijai, iki Senatas patvirtins tą komisiją, paskirtą prez. Trumano.

Advokatai sako, ragangaudiškoji komisija yra neteisėta, kol Senatas jos neužgyrė.

Vėl bandė nusižudyt aktorė Mary Astor

Van Nuys, Calif.—Judamųjų paveikslų aktorė Mary Astor jau trečią kartą mėgino nusižudyti miegamaisiais vaistais. Pašauktas jai katalikų kunigas telefonavo policijai; tad aktorė nugabenta ligoninėn ir išvalyta jai viduriai.

Mary Astor gyveno jau su ketvirtu vyru.

Damaskas, Syrija. — Syrijos valdžia kaltino Izraelį kaip užpuoliką.

Sovietai dar gavo gumos iš Malajos

Singapore, Malaja.—Nors Amerika kartotinai reikalavo, kad Anglija sustabdytų gumos (robo) pardavinėjimą Sovietams, vis tiek anglai Malajoje pardavė Sovietams dar 6,324 tonus gumos pereitą mėnesį.

Tą patį mėnesį buvo parduota liaudiškajai Kinijai daugiau kaip 3,000 tonų malajiškos gumos.

Peštynės Pietų Korėjos seime dėl suktybių

Pusan, Korėja. — Pietinės Korėjos tautininkų seime kilo kruvinos peštynės dėl to, kad valdininkai nusuko du milionu dolerių, kurie buvo skirti milicijai.

Seimo narys Kvak Sank Hun pavadino kitą narį gyvate, o tas perkando Hunui žandą. Tada susikibo ir kruvinai apsidaužė keli kiti seimo nariai. Hun su perkąstu žandu nuvyko į ligoninę.

Holandijos ginklavimas

Haga. — Holandijos valdžia skiria 400 milionų dolerių ginklavimuisi per metus. Generolas Eisenhoweris už tai ją pagyrė.

(Holandija yra mažesnė kaip pusė Lietuvos ir turi apie 9,600,000 gyventojų.)

MAISTAS VIRŠ DVIGUBAI PABRANGO

Washington. — Pats darbo departmentas apskaičiavo, jog vartotojai dabar turi sumokėti 23 dolerius ir 75 centus už tiek pat maisto produktų, kuriuos pirm Pirmojo pasaulinio karo gaudavo už 10 dolerių.

Floridoj galima atgaut pralaimėtą "betą"

Tallahassee, Fla. — Floridoje įėjo galion įstatymas, kad pralaimėjęs lažybas (betą) ant arklių lenktynių gali per teismą atgauti savo nuostolį. Laimėtojas gali būti dar tiek pat piniginiai nubaustas.

ORAS.—Giedra ir vėsiau.

JUBILIEJINIS LAISVĖS VAJUS

SUKELTA $5,327; DAR REIKIA $4,673.

Brooklyno demokratiniai lietuviai nusitarė dienraščio Laisvės 40 metų jubiliejaus proga sukelti $1,000. Jie jau sukėlė $906. Reiškia, jie savo kvotą daug anksčiau įvykins gyveniman, kaip buvo manyta. Pastaruoju laiku Vincas Kazlauskas ant blankų pridavė $95 aukų. Tai gražus pasidarbavimas. Aukų gavome iš Brooklyno ir apylinkių lietuvių sekamai:

Adolfas Gilmanas	$10.00
K. Milinkevičius	10.00
A. Gabalas	10.00
John Žigaitis	10.00
K. ir J. Anskiai	10.00
Frank Reinhardt	10.00
Maikis Kraujalis	10.00
W. ir A. Jasulaičiai	10.00
Alex ir Domicelė Veličkai	10.00
Frank Waitkens	10.00
J. Urbonas	10.00
L. Gavrilovich	10.00
A. Goodwin	5.00
V. Macys	5.00
Mr. & Mrs. Lisajus	5.00

(Tąsa ketvirtame pusl.)

ŠIAURINIAI KORĖJIEČIAI DAR TRAUKIASI ATGAL

Korėja, geg. 9. — Amerikonai su savo talkininkais vakariniame Korėjos pajūryje persimetė per Kongnung upę, 20 myliu į šiaurvakarius nuo Seoulo, Pietinės Korėjos sostinės. Jie taipgi pasivarė porą mylių pirmyn į šiaurę nuo Uidžonbu, kuris yra 11 myliu i žiemius nuo Seoulo.

Viduriniame fronte amerikiniai žvalgai su tankais pervažiavo per Čunčoną, nerasdami jame šiaurinių Korėjos liaudininkų kariuomenės. Čunčon yra už 7 myliu į pietus nuo 38-tos paralelės.

Į rytus nuo Čunčono šiauriniai korėiiečiai buvo apsupę amerikinius žvalgus, bet žvalgai prasimušė iš kilpų.

Rytiniame fronte amerikonai pasiekė Indžę, 4 mylios i šiaurę nuo 38-tos paralelės.

Šiauriniai korėjiečiai ir jų bendradarbiai kinai dar šiek-tiek pasitraukė atgal ištisame fronte; visur prikaišiojo žemėn minų, trukdydami amerikonus.

Amerikonų komanda įžiūri, kad šiauriniai korėjiečiai telkia jėgas naujam smarkiam ofensyvui.

AMERIKA ATMETA SOVIETŲ SIŪLOMAS DERYBAS TAIKOS SUTARČIAI SU JAPONIJA

Washington. — Jungtinės Valstijos niekinančiai atmetė Sovietų Sąjungos pasiūlymą, kad Amerikos, Sovietų, Anglijos ir Kinijos Liaudies Respublikos užsieniniai ministrai susirinktų gaminti planą taikos sutarčiai su Japonija.

Amerikos valstybės departmentas sakė, ypatingai nepakenčiamas yra siūlymas priimti liaudiškąją Kiniją į taikos derybas.

Valstybės departmentas pareiškė, jog Amerika su draugiškais sau kraštais, dalyvavusiais kare prieš Japoniją, darys taikos sutartį su ja, nepaisant Sovietų.

Sovietai aštriai kritikavo amerikinį planą, kuris reikalauja palaikyt Amerikos armiją Japonijoj ir po taikos pasirašymo, atgaivint karines japonų jėgas ir tt.

Ispanai streikuoja, nepaisant Franko fašistų šūvių

Pamplona, Ispanija. — Vyksta visuotinas darbininkų streikas Pamplonos mieste, protestuojant prieš neįperkamą maisto brangenybę ir reikalaujant pakelti algas.

Franko fašistų policija buožėmis daužė demonstruojančius streikierius; milicija šaudė, sakoma, "oran." Tapo sužeista daug darbininkų.

Franko valdžia griežtai įsakė streikieriams grįžti darban; grūmojo ginklais sutriuškint streiką. Bet streikas vis tiek tęsiamas.

Gręsia naujas visuotinas streikas Bilbao uostamiestyje, šiaurinėje Ispanijoje. Fašistų valdžia iš anksto pasiuntė ten kariuomenę, "riaušėms malšinti."

El Salvadore, Vidurinėje Amerikoje, kartojosi žemės drebėjimai.

GEN. MARSHALL SAKO, AMERIKONAI BOMBARDUOTŲ MANDŽŪRIJĄ, JEI NEBIJOTŲ KARO SU SOVIETAIS

Ketina tiek sunaikint kinų, kad priverstų Kiniją taikytis

Washington. — Apsigynimo sekretorius gen. George Marshall sakė senato komitetams:

Amerikos lėktuvai tuojau bombarduotų svarbiuosius taikinius Mandžūrijoj (geležinkelius, fabrikus, lėktuvų aikštes), bet tada Sovietų Sąjunga galėtų karan įsikišti; tai tiktai todėl amerikonai susilaiko nuo bombardavimo Mandžūrijos.

Į republikonų senatorių klausimus, kaip Trumano valdžia tikisi laimėti karą prieš Šiaurinės Korėjos liaudininkus ir jų talkininkus kinus, Marshallas atsakė:

Amerikonai žudys ir žudys kinus ir šiaurinius korėjiečius; o kai gana daug sunaikins jų, tai tikimasi, kad Kinijos komunistai bus priversti taikytis, ištraukiant savo karelvius iš Korėjos.

Marshallas šaukė amerikonus laikytis kantrybės ir didžiavosi, kad Trumano ir jo valdžia su kantrybe laimėjo kovą prieš Graikijos komunistus - liaudininkus ir privertė Sovietus nuimti blokadą nuo vakarinės Berlyno dalies. Karštuoliai tuomet reikalavo šturmu eiti prieš Sovietus; dėl to būtų kilęs naujas pasaulinis karas, bet kantrus ir kietas Amerikos pasiryžimas apsaugojo nuo tos nelaimės, sakė Marshallas.

Jis įspėjo, kad Sovietai Sibire turi didelių karinių jėgų ir galėtų užpulti net Japoniją, jeigu amerikonai imtų bombarduoti Kiniją bei vykdyti kitus generolo MacArthuro pasiūlymus.

Marshallas taip pat užreiškė, jog Amerika niekuomet nesutiks užleisti Formozos salą komunistinei Kinijai.

Jis pasakojo, kad Korėjos kare amerikonai su savo talkininkais "sunaikino apie 800,000" kinų ir korėjinių liaudininkų, o amerikonų nuostoliai buvę "labai, labai maži."

(Bet pirm keleto dienų MacArthur sakė, jog amerikonai ir jų talkininkai prarado 250,000 kariuomenės, ale tame skaičiuje buvę daugiausia Pietinės Korėjos tautininkų.)

Leista vokiečiams daryt atominius bandymus

Bonn, Vokietija. — Kariniai Amerikos, Anglijos ir Francijos komisionieriai vakarinėje Vokietijoje leido vokiečiam naudoti bandymams tokias sprogstamąsias atomines medžiagas kaip uranium ir thorium. Taipgi duota vakariniams vokiečiams leidimas vartoti keliolika instrumentų atominiams tyrimams daryti.

Streikavo 1,100,000 italų valdžios darbininkų

Roma. — Per 24 valandas streikavo milionas, 100 tūkstančių Italijos valdžios darbininkų-tarnautojų, reikalaudami pakelti algas 15 procentų.

Streikas sustabdė bei apšlubino pašto, telegrafų, telefonų, geležinkelių ir kitų valdinių įmonių veikimą.

FRANCIJOJ IŠLEISTAS RINKIMŲ ĮSTATAS PRIEŠ KOMUNISTUS

Paryžius.—Francijos seimas dauguma balsų užgyrė valdžios pasiūlymą panaikinti proporcionalę atstovybę rinkimuose ir leisti kelioms partijoms statyti po vieną bendrą kandidatą apskrityse prieš komunistų kandidatą.

Tokiu būdu valdžia tikisi sumažinti komunistų laimėjimus ateinančiuose seimo rinkimuose birželio 17 d.

PANAMOJ ĮVESTA KARINĖ DIKTATŪRA

Panama. — Šios Viduramerikinės respublikos prezidentas Arnulfo Arias panaikino konstitucijos teises ir įvedė karinę diktatūrą, esą, prieš pavojų iš komunistų pusės.

Washington.—Gen. Marshallas sakė, Amerika pasigamina daugiau atominių bombų, negu Sovietai... jeigu jie neturi slapto, greitesnio būdo jom daryti.

Korėja. — 300 Amerikos lėktuvų bombardavo Sinuidžu, Šiaurinės Korėjos miestą prie pat Mandžūrijos sienos.

Republikonai ragina pavaryt O'Dwyerį kaip ambasadorių

Washington. — Senatorius Wherry ir kiti republikonai reikalauja atšaukt iš Meksikos amerikinį ambasadorių O'Dwyerį, buvusį New Yorko miesto majorą. Nes tyrinėjančioji Senato komisija parodė, kaip O'Dwyeris, būdamas New Yorko majoru, bičiuliavo su gengsterių vadais, gembleriais ir užglostė net žmogžudiškus raketierius.

Valstybės sekretorius Achesonas, atmesdamas republikonų reikalavimą, pareiškė, jog ką surado Senato komisija apie O'Dwyerį, tatai nepablogins santykių tarp Jungtinių Valstijų ir Meksikos...

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays, and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
TEL. VIRGINIA 9-1827-1828

President, GEORGE WARES; Secr.-Treasurer WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$7.00	Canada and Brazil, per year	$8.00
United States, per 6 months	$3.75	Canada and Brazil, 6 months	$4.00
Queens Co., per year	$8.00	Foreign countries, per year	$9.00
Queens Co., per six mos.	$4.00	Foreign countries, 6 months	$4.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

PO ŠEŠERIŲ METŲ

Šią savaitę, gegužės 8 ir 9 dd., sukako lygiai šeši metai, kai buvo baigta sumušti nacių Vokietija, kai nacių armija oficialiai pasidavė — pirmiau Vakariniams talkininkams, o vėliau Tarybų Sąjungai,—kai Europoje buvo baigtas II-rasis pasaulinis karas.

Amerikos ir viso pasaulio taiką mylį žmonės prieš šešerius metus buvo ūpingi, buvo įsitikinę, jog po nacių pasidavimo, — kai bus baigta sumušti Japonija, — ilgametė taika tikrai užviešpataus. Jie buvo įsitikinę tuo, jog Vokietija bus nunacinta, sudemokratinta ir naciai niekad negalės pakelti ginklo prieš laisvąją žmoniją.

Tas pats, aišku, buvo manyta, turės būti ir Japonijoje.

Ką gi matome praėjus šešeriems metams?

Po šešerių metų Amerikoje girdime ir matome nieką daugiau, kaip tik agitaciją už ginklavimąsi, už ruošimąsi naujam karui,—karui prieš buvusiąją mūsų krašto tvirčiausią talkininkę, Tarybų Sąjungą!

Kapitalistinis pasaulis, vadovaujamas amerikinių imperialistų, atsidūrė baimėje,—baimėje, kad socijalizmas kyla, plečiasi, tvirtėja.

Negalėdamos socijalizmo nugalėti ekonominiai ir idėjiniai, kapitalistinės šalys, vadovaujamos ir organizuojamos Amerikos, ryžtasi jį sunaikinti ginklu, karo pagalba!

Na, ir dėl to visais garais ruošiamasi prie III-čiojo pasaulinio karo!

Vokietija, esanti "Vakarų" kontrolėje, ne tik nesudemokratinta, o ginkluojama. Japonija, esanti Amerikos kontrolėje, ruošiama tam pačiam tikslui — karui prieš Tarybų Sąjungą.

Žiauriausias vakarykštis priešas šiandien bandomas padaryti geriausiu Amerikos draugu.

Nacizmas Vokietijoje, nacizmas Austrijoje tvirtinamas.

Praėjusį sekmadienį rinkimai Austrijoje, rinkimai pietinėje Saksonijoje aiškiausiai parodė, kur link ši baisi politika pasaulį veda.

Korėjoje jau arti vienuolika mėnesių tęsiasi karas.

Mūsų krašto Kongrese kyla vis daugiau balsų už tai, kad tą karą reikėtų plėsti, perkeliant į Kinijos Liaudies Respubliką, o, jei ko, ir į Tarybų Sąjungą.

Jeigu karas prieš Kiniją ir Tarybų Sąjungą dar vis nepradėtas, tai tik dėl to, kad bijomasi, jog "Vakarai" dar esą tam persiplni.

Be karo kapitalizmas nebegali išsiversti!

Nebus karo—užeis nedarbas, krizė. Karas, vadinasi, kapitalizmui patapo būtinas dėl dviejų priežasčių: (1) sunaikinimui socijalizmo, (2) išvengimui nedarbo, krizės namieje.

Tai turi būti aišku kiekvienam.

:—

Tačiau, padėtis nėra beviltiška.

Vadovaujama Tarybų Sąjungos, viso pasaulio liaudis ryžtingai kovoja prieš imperialistinių, naujo karo ruošėjų planus, kovoja už taiką.

Vis nauji ir nauji milijonai žmonių stoja taikos šalininkų šeimon.

Visa tai kliudo karo troškėjams. Net ir MacArthuras priverstas pripažinti, jog daugumas Amerikos ir pasaulio žmonių naujo karo nenori.

Bet tik tuo, ką turime, džiaugtis neužtenka. Reikia nuolat budėti, nuolat dirbti, nuolat kovoti už taikos išlaikymą.

Milijonai pasaulio žmonių tik kovodami laimės tai, ko jie trokšta—**ilgametę taiką!**

WILLIE McGEE NUŽUDYTAS

Dar viena negrų tautos auka sudėta ant baltųjų šovinistų prakeikto aukuro—**Willie McGee.**

Nežiūrint didžiausių pasaulio ir Amerikos žmonių protestų, Willie McGee tapo nužudytas Mississippi valstijos kalėjimo elektros kedėje.

McGee, kaip žinia, buvo kaltinamas išprievartavime baltos moters; bet dėl išprievartavimo moters Mississippi valstijoje nebuvo ligi šiol nužudytas nei vienas baltasis!

Kaip jau pas mus buvo rašyta, šis "išprievartavimas" nebuvo joks išprievartavimas. Jei teismas būtų buvęs bešališkas, būtų buvę pateikti visi liudijimai, rodą baisią klastą, atliktą baltųjų šovinistų.

Bet negras negi gali tikėtis bešališko teismo pietinėse valstijose. Negras ten—beteisis žmogus. Negro gyvybė pietinėse valstijose yra dažnai pigesnė už šuns.

Dėl McGee ryžimosi nužudyti protestavo Europos darbininkų judėjimas ir intelektualai, protestavo Amerikos darbininkai ir intelektualai. Tačiau nieko tai nepadėjo. Jis turėjo žūti.

Kaip baisu!

Kokia gėda!

Kyla klausimas, ar tie, kurie operuoja "Voice of America" radiją, dabar turės drąsos pasigirti "anapus uždangos" esantiems žmonėms šiuo savo "demokratišku" žygiu?!

Andai "Martinsvillės septyni," dabar—Willie McGee. Nemanykite, jog ši yra paskutinė negrų tautos auka.

Kur sąžinė?

Kur žmoniškumas?!

Kas Ką Rašo ir Sako

GERIEJI IR BLOGIEJI PAUKŠČIAI LIETUVOJE

Tiesoje J. Sokas, medžiotojas, rašo apie Lietuvos paukščius, — geruosius ir bloguosius paukščius. Jis rašo:

Paukščiai puošia ir turtina gamtą. Bet svarbiausia — paukščiai saugo laukus, daržus, sodus ir miškus nuo įvairių kenkėjų.

Tobuliausi mechaniniai ir cheminiai laukų kenkėjų naikinimo būdai, negali pilnutinai pavaduoti paukščių darbo.

Ištirta, kad 10 karkvabalių gali sunaikinti visą kvadratinį metrą augmenijos. O viena varnėnų šeima per vasarą sulesa ne mažiau kaip 8,000 karkvabalių ir jų vikšrų. Todėl kiekvienas inkilas, įkeltas arti laukų, išgelbės papildomus javų kilogramus, o prie miškų — gražų plotą miškų kultūrų.

Prie sodybų gyvena mažas paukštelis — musinukė. Musinukė kasdien sugauna iki 350 musių. Kovojant su musėmis —apkrečiamų ligų skleidėjomis, reikia arčiau namų, tvartų ar sąšlavų duobių apgyvendinti musinukes, t. y. įruošti joms inkilėlius.

Didelis sodininko pagalbininkas yra zylė. Jų globojami sodai duoda dvigubą derlių. Porelė zyliukių apvalo nuo kenksmingų vabzdžių 40 vaismedžių. Todėl zyliukes soduose reikia rūpestingai globoti.

Yra dar daug ir kitų naudingų paukščių. Tai startos, kielės, vieversiai, kregždės, čiurliai, geniai, lėliai, gegutės, pelėdos, suopiai ir kt. Medžioklės įstatymai draudžia naikinti paukščius giesmininkus. Už sunaikinimą kiekvieno giesmininko paukščio baudžiama pinigine 100 rb. bauda. Naikinti leidžiama tik žalingus plėšriuosius paukščius: vištvanagius, paukštvanagius, nendrių linges, o taip pat pilkąsias varnas, kranklius ir šarkas.

Rašytojas pataria Lietuvos žmonėms:

Norint, kad naudingųjų paukščių gausėtų, reikia juos apsaugoti. Čia reikia imtis kai kurių aktyvių globos priemonių. Viena jų — sodinimas sodybose ir laukuose medžių ir krūmų. Geriausia priemonė — inkilai.

Inkilus padaryti nesunku. Juos gali pagaminti kiekvienas. Kiekviena rąsto atpiova, išėmus joje medienos šerdį, arba sukalta medinė dėžutė bus tinkamas paukščiams namukas. Svarbu tik, kad inkilėlio landa atitiktų dydį to paukščio, kuriam statome šį namelį.

Jau artėja pavasaris. Pasiruoškime tinkamai sutikti grįžtančius paukščius. Reikia nepamiršti, kad tik laiku įkeltuose inkilėliuose apsigyvens ne žvirbliai, o mums naudingi paukščiai. Vasarą jie apvalys mūsų sodus, daržus ir laukus nuo kenkėjų.

Kitame Tiesos numeryj randame docento M. Valiaus straipsnį. Autorius pataria žmonėms globoti paukščius ir naudingus žvėrelius. Lietuvoje šiuo reikalu dabar labai rūpinamasi. Docentas M. Valius rašo:

Per vokiečių okupaciją paukščių ir žvėrių skaičius miškuose ir laukuose labai sumažėjo. Tačiau nuolatiniu tarybinės vyriausybės rūpinimusi ši padėtis metai iš metų gerėja. Įsteigta Medžioklės ūkio valdyba prie LTSR Ministrų Tarybos sukūrė Tarybų Lietuvos teritorijoje platų rezervatų tinklą — 13 rezervatų su bendru 98 tūkstančių ha žemės plotu, nemažą darbą atliko medžioklės inspektoriai. Įsisteigė LTSR Medžiotojų draugija. Nors medžiotojų skaičius palyginti su buržuaziniu laikotarpiu yra daug didesnis, tačiau su visu tikrumu galima konstatuoti, kad žvėrių ir paukščių skaičius penkmečio laikotarpiu gerokai išaugo.

Briedžiams, elniams ir danieliams per okupaciją grėsė visiškas išnaikinimas. 1945 m. Tarybų Lietuvos zoologai sunkiai galėjo gauti žinių apie juos, tačiau padėtis dabar yra jau pagerėjusi. Palyginti su 1948 metais briedžių dabar yra beveik dvigubai daugiau, danielių daugiau, negu dvigubai, o elnių apie pusantro karto daugiau.

Kurtinai buvo bevirstą Lietuvoje labai retu paukščiu. Dabar jų yra žymiai daugiau Dzūkijos miškuose (Gudų giria) ir šiaurės rytų Lietuvos rajonuose.

Didieji vandens paukščiai gulbės ir laukinės žąsys jau nuo praeito šimtmečio Lietuvoje beveik neperėjo. Lietuvos zoologų pastangomis gulbės pradėjo perėti dideliuose pietų Lietuvos ežeruose. Šiuo metu žuvinto gamtos rezervate išsiperi kasmet po keliolika gulbiukų. Biologijos institutas deda dideles pastangas atgaivinti laukinę pilkąją žąsį. Mūsų ežerų ir pelkių praturtinimas šiais puikiais paukščiais labai pagražintų ir papildytų mūsų krašto fauną.

Lietuvoje buvo visiškai išnykęs vertingas kailinis žvėriukas bebras. Dabar, tarybų valdžios metais, jis vėl veisiasi mūsų krašte. Prieš keletą metų atvežti iš Voronežo rezervato bebrai įsitvirtino atskirose Vilniaus srities vietose. Šis įdomus savo gyvenimu žvėrelis teikia ypač vertingą kailiuką.

Paskutiniu laiku buvo paleista kanadiškų audinių ir juodsidabrinių lapių siekiant jas išplatinti Tarybų Lietuvoje.

Lietuvoje pagausėjo tetervinų, kurapkų, jerubių. Uždraudus medžioklę, tarybų valdžios laikais žymiai padidėjo voverių ir stirnų skaičius.

Visa tai, kas pasakyta, rodo, kad yra atliktas nemažas darbas praturtinant mūsų respubliką laukiniais paukščiais ir žvėrimis.

DAUG POPIERIAUS, O NAUDOS—JOKIOS!

Sandariečių laikraštis rašo:

Iki šiam laikui mūsų pastangos buvo nukreiptos į išlaikymą Lietuvos suveriniteto valstijos departmento rūmuose. Nuo spalio mėnesio 1940 metų tęsėsi įrodinėjimai, prašymai ir aplinkiniai spaudimai į vyriausybės narius nepripažinti Baltijos kraštų Sovietams. Jei surinkti į krūvą visus Amerikos Lietuvių Tarybos pasiųstus memorandumus, pareiškimus ir asmeniškus pasikalbėjimus, tai susidarytų dideli tomai knygų.

Na, ir kas iš tų pareiškimų, iš tų memorandumų, iš tų "didelių tomų knygų"? Abejojame, ar jie dar tebėra valstybės departmente. Gal jau dženitorius tuos popiergalius sumetė į pečių.

Deja, už tą viską reikėjo pinigai mokėti. O pinigus jų taryba rinko iš žmonių aukų pavidale ir sakė, jog tie pinigai būsią naudojami "Lietuvai laisvinti."

Dabar matome, kas atsitiko!

DŽIMIO ŠMOTO ISTORIJOS

Saimonas Blynas rokuojasi mokytu žmogum. Ir daug žinančiu! Gyvendamas ant relyf, jis turi užtenkamai čėso visur nueiti ir visokių mornasčių klausytis.

Blynas sueina net su buvusiais policmanais, su generolais, su ministeriais, turinčiais portfelius ir neturinčiais. Kai jis šnekasi su ministeriais, turinčiais portfelius, tai ir galvą prieš juos palenkia, pavožodamas, bet į tuos, kurie portfelių jau neturi, jis pažvairuoja.

Aną ketvergą, kai aš sutikau Blyną, jis pradėjo man šnekėti apie lietuvių kalbą.

—Nėra gražesnės šnektos, kaip lietuviška, — jis man sako.

—O ką tu žinai? Ar tu moki kitas šnektas?

—Moku angelckai,—sako jis man.

—Gerai, tai pasakyk, kaip angelckai vadinasi mūterka?

—Kas yra "mūterka"?—klausia jis manęs.

—Aa, tai tu net ir lietuviškai nemoki!

—Aš šneku gerai, — sako jis man. — Aš šneku taip, kaip Vytautas šnekėjo.

—Argi Vytautas mokėjo šnekėti lietuviškai?

—Mokėjo!

—Kas tau sakė?

—Vienas ministeris be portfelio.

—Ar tu nežinai, kad tada, kaip Vytautas buvo kunigaikštis, Vilniuje ir visoje Lietuvoje kaziona šnekta buvo ne lietuviška, bet rusiška,— gudų šnekta, a?

—To tai nežinau.

—Tai ir nešnekėk, jei nežinai, — subariau Saimoną. —O kur tu mokinaisi lietuviškos šnektos?

—Sodžiuj, pas daraktorių.

—Aa, tai tu biskelį žinai!

—Aš turėjau lementorių, — tėvas pas galinterninką nupirko. Dar ir dabar atsimenu visą bėabą.

—Visą bėabą ,sakai, išėjai?

—Jes, dar ją atsimenu.

—Tu dabar turi daug čėso, ba nieko nedirbi, ant relyf gyveni, tai ar tu negalėtai atidaryti škūlę ir kaip kuriuos žmones lietuviškos šnektos pamokyti?

—Kodėl ne? — išdidžiai atsako Saimonas. — Aš galėčiau. Ką pirmiausia reikėtų mokyti lietuviškos šnektos?

—Pirmiausiai turėtai paimti Radijušą ir jį palamdyti. Jei tu jį išmokytai lietuviškos šnektos, tai būtų mūsų tautai didelis unaras!

—Radijušą?—rimtai mislino Saimonas Blynas. — Radijušą! Jes, jis lietuviškos šnektos nemoka, o šneka ir šneka ir mūsų tautai sarmatą daro. Aš galėčiau jį palamdyti. Bet kaip?

—Kaip? Gauk lementorių, pasiimk gerą bizūną, pasisodink Radijušą prie stalo ir vali mokyti! Pradėk nuo bėabos. Atsimeni? Kalk jam į galvą, kaip kuolu: Bė-aba, bė-ėbė, by-yby!... Šitaip! Varyk ir varykė, kol jis išmoks.

—Bet ką aš darysiu, jei jis neišmoks? Jis nėra cekavas ir jau padla senas.

—Ką?! Neatsimeni, ką darė tau daraktorius?! Užsuk ausį — nesigailėk,—jo ausis didelė, kaip asilo: jei ir nuplėši kavalką, — jam dar jos užteks ! O jei dar ir to neužteks, tai bizūnu per kitą galą jam mokslą varyk. Atsimeni, kaip darė daraktorius?

—Jes!

—Taigi, pliek užpakalin, kaip bačkon, o pamatysi, kaip tu imsi ir įdiegsi jam mokslo.

Saimonas Blynas pradėjo rimtai mislyti.

—Gerai tu, Džimi, sakai. Aš dabar turiu daug čėso, tai trajysiu Radijušą lietuviškos šnektos išmokyti: pradėsiu nuo bėabos. Tai bus mūsų tautai unaras, kaip Radijušas mokės lietuviškai šnekėti.

—Dac rait, Saimon, dac rait!—užfiksinau aš jį.

Motinos Diena gimė tikrojoje meilėje ir pagarboje motinai

Metinėje sukaktyje mirties savo motinos Anne Jarvis jautriai apžvelginėjo motinos paliktus jai daiktelius, ar nebus kur užkritusi dulkelė, kuri būtų erzinusi jos motutę, jeigu jinai tebebūtų gyva. Ir dar kartą aplankė jos palaikų amžinojo pasilsio vietą, nunešė ten gražiausiųjų pavasario gėlių puokštę.

—Kaip visa tai tuščia!—pamąstė ji. Argi tai bepasaldino bent vieną jos mamytės gyvenimo sekundą? Ar besumažino buvusią rūpestį? Juk tai nebeprailgino nei vienai minutei jos gyvenimą. Nors ir kalnus žiedų sukrausi, nors lankų lankus rožančių atkalbėsi, ar klanus ašarų išlietum, jai nebepalengvinsi, jos gyvenimo neprailginsi. Viskam pervėlu. Taip, pervėlu...

—Gana tuštybių! Lai girdi visas svietas: gana tuštybių! Darykime ką nors palengvinti, pasaldinti gyvenimą motinai, kol ji gyva, jos gyvybei pratęsti! — blykstelėjo mintis gailos kankinamon sielon.

Su ta mintimi Anne leidosi pas kaimynus savo mieste Philadelphijoje. Radusi pritarimo, ji pasiekė miestinės valdžios pareigūnus, paskiau Pennsylvania Valstijos Seimelį ,o galop ir mūsų šalies Kongresą ir Baltąjį Namą. Motinos gedulo sukaktyje gimusi mintis 1907 metais tapo įgyvendintu faktu prezidento Wilsono paskelbta proklamacija 1914 metais.

Antrasis sekmadienis gegužės mėnesio tapo įstatymiškai paskelbtas Motinos Diena.

Ne visi iš meilės motinai pritarė tai dienai tuomet. Ir ne vien vadovaujantis pagarba motinai ta diena minima šiandieną. Jai pritarė ir šiandieną riebiai už tą pritarimą pasipelno kompanijos, kurios parduoda už milijonus dolerių visokių maždaikčių. Valdantieji politikieriai matė tuomet ir mato šiandien pagyrimo motinos kalbomis galimybę palengvinti ištraukimą jos sūnaus į karą.

Užtikrinu, kad visi, kurie klausysitės komercinių radijo prakalbų šį sekmadienį, negirdėsite nei vienos kalbos, kuri nekurstytų neapkęsti kitų tautų žmonių, kurie juk taip pat ne iš kelmo tapo išspirti, bet gimė iš motinos. Jūs girdėsite siūlymus vežti dar nespėjusius užaugti vaikus gelbėti milijonieriams pasaulį ir pelnus nuo sujudusių darbininkų, kuriuos jie vadina komunistais arba raudonaisiais. Girdėsite amerikonėms raginimą atiduoti sūnus militariškai tarnybai. Girdėsite joms pavyzdžiu statant generolą MacArthurą, kuris sugrįžo, bet negirdėsite vardų tų virš dešimties tūkstančių vaikinėlių, kurie nebesugrįžo.

Ši Motinos Diena, visos sekamos tokios dienos ir kiekviena likusi jų gyvenimo diena bus padidintų skausmų dienomis toms motinoms ir tiems tėvams, kurių vaikus išplėšė ir kurių vaikus dar išplės karai.

Kokia baisia ši diena turės būti Korėjos motinoms, kurių iššudyti jauni ir mažyčiai vaikai, kurioms sunaikinta pastogė ir paskutinis kąsnis duonos.

Ar gali protinga, rimta amerikonė šiandieną nusiraminti kad ir gražiausiu, kad ir brangiausiu žiedeliu ar blizgučiu? Ir ar gali jaustis ramūs tie, kurie nieko nėra padarę pagelbėti suteikti mūsų šalies ir pasaulio visų šalių motinoms brangiausiąją dovaną—taiką, saugumą?

Pinkime motinai vainiką iš darbų ir aukų taikai! Suteikime jai pagalbą išsaugoti jos brangiausiąjį turtą, jos vaikus! Tai bus tikriausioji pagarba ir meilė mūsų motinai Motinos Dieną.

M—tė.

Nuo Moterų Kampelio Redakcijos

Šis raštas turėjo tilpti reguliariame **Moterų Kampelyje**, trečiadienio laidoje, bet, ten nebeįtilpus, talpiname šiandien, idant pasiektų skaitytojus pirm motinoms skirtosios dienos.

Anekdotai

Skirtingos pažiūros kliudė

Du benamiai draugai, vadinamieji "laisvi, kaip paukščiai," trampai, žingsniuodami geležinkelio skersiniais, sykį sekamai šnekučiavo.

"Ar buvai tu, Pranai, kuomet nors įsimylėjęs?" klausia Džekis Ilgakojis.

"Je, kadaise, kai buvau dar jaunas snarglius, aš buvau įsimylėjęs," atsakė Pranas Dulkius.

"Na, bet ar teko gi tau apsivesti?" klausė toliau Džekis.

"Ne, apsivest man taip ir neteko," lyg ir liūdnai pareiškė Dulkius.

"Kaip tai? Kas gi sukliudė?"

"Matai, mielasis, štai kaip dėjosi. Mergaitė, su kuria aš mylėjausi, nesutiko už manęs tekėti, kai aš buvau girtas, blaivas gi būdamas aš nesutikau ją vesti."

Surinko **Žemaitis.**

A. NOVIKOVAS-PRIBOJUS

JŪRA ŠAUKIA

(Tąsa)

Mes pasikeičiame vietomis: aš sėdu prie vairo, o Amelija prie irklų. Laiba, bet stangri, plačiai užsimodama, ji irkluoja, kaip tikras jūrininkas.

Aš pasakoju jai apie įvairias šalis, kuriose man teko pabūvoti, apie susitikimus su žmonėmis, apie Rusiją. Tačiau labiau negu viskas ją įdomauja jūreiviškas gyvenimas, — čia ji, apšviesta brolio, klausinėja kiekvienos smulkmenos.

— Pavydžiu aš jums, kad jūs taip laisvai ūliojate jūrose.

— Taip, miss Amelija, man tai didžiausias malonumas, nors kai kada būna labai sunku. Jei aš būčiau visagalis karalius, aš išleisčiau rūstų įstatymą: visi be lyties skirtumo turi paplaukioti jūrininkais po du metu, ir tada nebūtų susirietusių, silpnų žmonių, su pamėlynavusiomis gyslomis, pusalkanių apmauduolių. Aš nepakenčiu žmogiškos sielos suglebimo. Imtynės su audra atviroje jūroje gali išgydyti viską geriau kaip visos sanatorijos . . .

Supdamiesi valtyje, mes toliau plepame apie viską, kas ateina į galvą, ir ima apmaudas, kad saulė taip greitai rieda akiračiu.

Art aplenkiame vieną valtį, kurios gale, numetusi ant suoliuko irklus, apsikabinusi, sėdi įsimylėjusių jaunuolių pora. Aš jiems nė trupučio nepavydžiu. Ne! Tegul visuose žmonėse pražysta meilė, spinduliuodama šviesą ir džiaugsmą, kol jie jauni, kol jų karštas kraujas nepavirto rūgusiu pienu, kol širdis nesuruko kaip džiovintas obuolys. Tiesa, aš ne tiek artimas Amelijai, kad laikyčiausi su ja laisvai—mano meilė jai kūniškai skaisti, kaip tas vienišas baltasniegis debesėlis, kuris, garbanodamasis, žiūri į mus iš rudens dangaus žydrynės. Ir vien jos buvimas, vien jos žaismingai miela šypsena, viliojantis jos smaragdinių akių žvilgsnis priverčia mane džiaugtis taip, kaip, užsidegdama ryto atspindžiu, kai kada džiaugiasi tropikų jūra vėlyvo rudens saulės šlakstomais spinduliais.

Į krantą mes grįžome jau vakare. Amelija buvo šiek tiek sumišusi, kai sužinojo iš manęs, kad aš pabėgau į Angliją iš Rusijos kalėjimo. Veltui aš mėginau išaiškinti jai skirtumą tarp politinių ir kriminalinių nusikaltėlių — jai tas buvo nesuprantama. Ji atsisveikino su manimi gan šaltai.

III

Vakaras. Aš vienišas einu jūros krantu ir laukiu — nesulaukiu, kada iš tos gatvės, kuri išeina į prieplaukos aikštę, pasirodys Amelija. Tačiau jos vis nėra, nors paskirtoji susitikimo valanda seniai praėjo.

Stipriai pučia šiaurės vakarų vėjas, vaikydamas kamuolinius debesis, užlipinusius dangaus žydrynę purvina vata. Drumstai pilka jūra ritasi bangos, apsipūkavusios putomis, panašios į nesuskaitomą baltų triušių bandą. Šniokščia dūždamos bangos, toli užšokdamos ant nelaimingo kranto, išliedamos vandenį, tarsi pintų fantastinius nerinius. Išnirdamos tolumoje, grįžta į uostą žvejų laibos, skubėdamos ligi vakaro pasislėpti nuo kylančios darganos.

Aš vaikščioju prie pat jūros ir dažnai žiūriu į laikrodį. Vėjas, skverbdamasis po lengvu atskleistu paltu, pusto šiukšles, šalčiu gnaibo kūną, ištraukęs iš po liemenės, žaidžia mano mėlynu kaklaraiščiu ir jo galais plaka mano veidą. Bet aš esu abejingas. Manęs nejaudina, kaip seniau, bangų išmetamų ant kranto maurų ir jūros kvapas.

— Be abejonės, kad ji taip pat myli... — kalbu aš garsiai. — Tai matosi iš visko. Kodėl gi neatėjo? Išsigando mano kalinio praeities arba sprendžia, ką pasirinkti — mane ar anglą?

Lėtai miršta diena, o pamainai, suvystydama viską į prietemą, suliedama dangų su jūra, artėja šalta ir nemaloni naktis. Ant reido, iškildamas balta šmėkla, nustatytais laiko tarpais žybčioja švyturys, mėtydamas į aklus tolius raudonus šviesos pluoštus. Šlaksto smulkus lietus. Stiprėja vėjas, o plakančios bangos, dar toliau šokdamos ant kranto, dūžta ir griaudžia prie abejingos žemės, su pykčiu pasakoja jai apie jūros paslaptis.

Ne, ji neateis . . .

Nusiminęs, aš einu į miestą, sužibusį šviesomis, einu neskubėdamas, jausdamas krūtinėje šaltį. Į namus užeiti nesinori — ten, kvadratiniame kambaryje, man bus dar labiau ilgu. Aš mašinališkai pasuku į Amelijos butą ir pamažu vaikštinėju, laikydamasis kitos gatvės pusės. Manęs kažkodėl nepaleidžia įsitikinimas, kad aš būtinai susitiksiu smaragdines akis.

Smulkus lietus, įžambiai krisdamas pavėjui, dygliais plaka veidą, burblena srovės, nubėgdamos nutekamaisiais vamzdžiais, žvilga šaligatviai ir grindiniai, atmušdami išilgai gatvių dviem auksinėmis pynėmis išsitiesusių elektros žiburių šviesas. Kaukdami, praskrieja tramvajai, taškydami iš po ratų purvus. Virš kai kurių namų, sužibdamos ir užgesdamos, dega įvairiaspalvės reklamų lemputės. Tarpe žmonių, skubiai žingsniuojančių gatve, nė vieno pažįstamo veido.

Graudus nuobodulys, kaip kibus voratinklis, apraizgo širdį, gesindamas gyvenimo džiaugsmą, ir viskas man įgrįsta. Aš stengiuosi įtikinti save, kad Ameliją sulaikė blogas oras, o, gal būt, ji serga, bet tuo pačiu laiku mano smegenyse gyvate raitosi mintis, gaižiai tyčiodamosi, kad aš apgautas ir apmulkintas, kad saldžiažodė mano meilės daina, staiga nutrūkusi, liks neišdainuota . . .

Jau vėlu. Mažiau triukšmo, mažiau judėjimo: miestas, išsėmęs energiją dienos rūpesčiams, pradeda grimsti į nakties miegą.

(Bus daugiau)

MYLIMUS

Tetą Anastaziją ir Dėdę Juozą Saurusaičius

gyvenančius

266 Main St., E. Hartford, Conn.

Nuoširdžiai sveikiname 15 metų jungtuvių sukakties proga ir linkime daugelį kartų tamstoms švęsti šią dieną sveikatoje ir laimėje.

Be to, dar tamstos tetutės gimimo diena, kurią aš visuomet sutikdavau su džiaugsmu. Ir dabar naudodamiesi proga, skubinamės per šią spaudą išreikšti tetutei savo meilę ir dėkingumą.

ILGIAUSIŲ METŲ!

Pasiliekame jus mylinčius,
Dukterietė ELENA, SERGE ir WALTERIS BRAZAUSKAI.
Richmond Hill, N. Y.

Laisvoji Sakykla

LIETUVIŲ KLUBAI

Šiandien Amerikos lietuviuose įėjo labai madon steigti lietuviškus klubus. Kiekvienoje lietuvių kolonijoje rasime klubą. Didesnėse kolonijose rasime po kelis. Dauguma iš senesniųjų veikėjų, kurie savo jaunystėje daug dirbdavo meno srityje ir kurie gali didžiuotis savo jaunų dienų nuveiktais darbais, šiandien, matyt, priėjo prie išvados, kad klubas, nežiūrint, kad ten nemažai yra išgeriama svaigalų, yra lietuvybės židiniu ir kultūros centru.

Beveik visose lietuvių kolonijose klubai yra panašūs vienas kitam. Bet Naujojoje Anglijoje, ypač Bostone, jie yra šauniausi.

South Bostone randasi vienas labai moderniškas lietuvių klubas. Jis kainuoja virš poros tūkstančių dolerių. Labai moderniškai ir puikiai įrengtas. Ten, kur turėtų būti knygynas, randasi pool rūmis; ten, kur turėtų būti lavinimosi meno ir repeticijų svetainėlė, randasi puikus baras, patogūs stalai ir kedės dėl nemažo skaičiaus klijentų; ten randasi nemaža svetainė, kur turėtų būti teatrai lošiami, bet dažniausiai tik šurum-burum rengiami, kur net ir trijų laikinių barų neužtenka.

Žmogus žiūri ir stebiesi. Miko Petrausko laikuose Bostono lietuviai turėjo nedidelę svetainėlę ant E gatvės. Rūsyje buvo repeticijų kambarys, ant pirmo aukšto vaidinimų ir šokių svetainėlė. Tuomet neturėjome nei gyvenimo patyrimų, nei pinigų. Šimtelis išdė buvo pinigai. Šiandien desėtkai tūkstančių —niekas! Tuomet eidavome į prakalbas arba kitus parengimus, kad šį bei tą išmokti. Bet šiandien visi jaučiamės labai mokyti. Jei ir lankomės į kokį nors šurum-burum, tai tik taikomės, kad gautume progą prakalbą pasakyti. Kalbame ne dėl to, kad turime ką nors paklamuoti ir, lyg poterius užbaigiant su "Amen," išplūsti dabartinės Lietuvos tvarką. Tuomet rengdavome koncertus ir statėme sceninius veikalus, kaip tai: "Velnias Išradėjas," "Kaminkrėtis," "Čigonai." Net ir opera "Eglė Žalčių Karalienė," Miko Petrausko kūrinys, buvo pastatyta! Šiandien turime "Melodijos Valandėles" ant radijo, kur geriausios rūšies dešras, saldutėlius gėrimus ir kitokias prašmatnybes reklamuojame.

Tuomet šokiai buvo rengiami dėl jaunuomenės. Stasys su Onute, Adomas su Jievute, ar Jurgis su Petrute pasišoko. Bijodamas ir nedrąsiai Petras klausė Magdutės, kada gi ji su juo eis į teatrą. Visi jauni ieškojo savo gyvenimui porų. Šiandien kitaip yra.

Dar vieną problemėlę southbostoniečiai turi: tai kad bažnytiniai neišmestų iš klubo tų visų senųjų "liberalų." Iš pobažnytinio sklepo visi parapijonai sugužėjo į klubą — bedievių klubą.

Tai vis pasekmės tos nešventosios sąjungos, kurią sudarė Šimučiai, Grigaičiai, Michelsonai ir kiti "demokratai" - kitakarčiai darbo žmonių draugai.

Bet kol kas biznis eina normaliai ("as usual"). Svaiginančiais gėrimais lentynos lūžta. Visokios spalvos bonkutės, pilnos sielą gaivinančio skystimėlio, tik ir šaiposi iš už baro.

Ponai ir ponios iš bėglių ir paprastieji senosios kartos čiabuviai vienas kitą gerokai pačestavoja ir plūsta dabartinę Lietuvos tvarką ir jos žmonių pastangas, kurios kelia mūsų senąją šalį iš karo griuvėsių.

Didžiuma bėglių statosi save didžiai mokytais. Jiems Lietuvos atstatymo darbas pasirodė per sunkus ir "nekošer" dėl poniško unaro. Todėl čia jie gieda Lietuvos prakeikimo giesmę. O mūsų "liberalai" jiems tūravoja.

Labai padoru! Ar ne?

Jei Mikas Petrauskas šiandien galėtų grįžti į gyvųjų tarpą, išgirstų savo senus mokinius sykiu su kryžiokais agituojant prieš taiką, dorą ir žmogaus savigarbą, su jais skymuojant dar kartą iššudyti jos žmones, išplėšti jos turtą, tai jis ir vėl kuo greičiausiai gultųsi atgal į grabą. Tik jau dabar jis net ir grabe nebegalėtų ramiai ilsėtis!

Klajūnas.

Matthew A. BUYUS

(BUYAUSKAS)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

426 Lafayette St.
Newark 5, N. J.

MArket 2-5172

CHARLES J. ROMAN

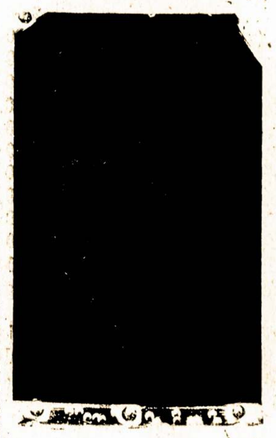

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St.
Philadelphia, Pa.

Tel. Poplar 4110

CHICAGOS ŽINIOS

MIRIMAI

Domicelė Šnirienė, pagal tėvus Valogaitė, 929 W. 33rd st., mirė balandžio 27 dieną. Gimus Lietuvoje, Ukmergės apskr. Balninkų parap., Kazliškių kaime.

—o—

Kazimiera Evanauskas, pagal tėvus Petraičiukė, mirė balandžio 27 dieną. Gimus Lietuvoje, Panevėžio apskr. Krekenavos parap., Žiedelių kaime.

—o—

Petras Butėnas, 66 metų amžiaus, gyv. 543 W. 63rd st., rastas nušautas, kai lankėsi pas savo seserį Mrs. Edward Susnis, Michigan City, Ind. Autoritetai mano, kad Butėnas nusišovė pats, papildydamas sąmoningai savažudystę.

—o—

Iš Ex-Mainierių Klubo Veiklos

Balandžio 20 d. turėjome ketvirtą šių metų reguliarį susirinkimą. Jis buvo skaitlingas, draugiškas, konstruktyvus.

Gauta penki nariai į klubą ir daugelis pasižadėjo dar buotis naujų narių gavime.

Valdybos raportuose paaiškėjo, jog klubas auga nariais ir finansais. Prie to klubas pasižymi ir gerais darbais. Pav., ir šiame susirinkime klubas parėmė prakilnius darbus. Vienbalsiai nutarė pasveikinti Vilnies dienraščio dalininkų suvažiavimą su $10.

Alice Jonikienei išdavus raportą iš delegatų kelionės į Washingtoną ir paaiškinus, jog ruošiama didelė konferencija Chicagoje, taikos klausimu, klubas vienbalsiai nutarė išrinkti reikiamą kiekį delegatų ir įteikti kiek pinigų. Klubas už tai gauna geros simpatijos ir tinkamos paramos iš plačios visuomenės.

Prie to klubas duosnus ir savo choristams; dažnai paskiria po kiek pinigų vaišėms.

Klubas rengiasi prie ankstyvo pavasarinio pikniko.

Klubas turi veiklią biznio komisiją, dėl to ir finansais stovi neblogai. Abelnai visais atžvilgiais klubas atsirekomenduoja gerai.

Klubo Korespondentas

—o—

Suvažiuos 5,000 delegatų

Būsimam Chicagoje Kongrese už Taiką, kuris įvyks birželio 29, 30 ir liepos pirmą dieną, tikimasi suvažiuos apie 5,000 delegatų iš įvairių Amerikos vietų. Pačių čikagiečių irgi bus nemažai.

Kongreso sponserių yra 230. Jų tarpe keturi protestonų vyskupai ir 78 kiti dvasininkai. Daug yra įžymių asmenybių, profesorių ir šiaip laisvų profesijų žmonių. Nuo šio Kongreso daug priklausys taikos išlaikymas pasaulyje.

Kiekvieno doro žmogaus, kuris trokšta pasaulyje taikos, pareiga ruoštis Kongrese dalyvauti. Organizacijos, draugijos ir klubai irgi jau turi pradėti rinkti delegatus pasiuntimui į Kongresą.

Jersey City, N. J.

Politinės peštynės

Mūsų miesto demokratų tarpe verda politinės peštynės. Prieš balandžio mėnesio "praimeris" vyko gana rimta politinė kova tarpe dviejų demokratų frakcijų ir buvęs per daugelį metų Jersey City gaspadoriumi Frank Hague ir nustojęs savo politinio titulo, grįžta iš užmaršties, sukdamas savo mašiną, kad būti vėl šio miesto ir apskrities valdovu.

Prieš įvykusias balandžio mėnesio "praimeris" pridygo Hague mašinos klubų. Eina kalbos tarpe vietos gyventojų, kad kas nors iš Hague mašinos moka randas ir šviesą, taip pat ir agitatoriams. Prieš "praimeris" dabartinio miesto gaspadoriaus Kenny klubų buvo langai nakties laiku išdaužyti. Vienos ir kitos pusės šalininkų tarpe įvyko kiviršių ir vienas buvo užmuštas. Kova buvo rimta ir agresyvė.

Tačiau "praimeris" laimėjo Kenny mašiną. Hague mašina pralaimėjo, bet dviejų demokratų frakcijų kova nepasibaigė ir kasami apkasai lapkričio rinkimams.

Įsikalbant plačiau su piliečiais, reikia stebėtis, kad kaip viena, taip ir kita pusė turi pakankamai pinigų vesti agitaciją. Pokiliai laike politinių susirinkimų. Pokiliai piliečių vaikam, kad prisigerinus jų tėvam, idant jie balsuotų už jų išstatytus kandidatus. Dideli vietos spaudoje skelbimai, reklamuojanti savos mašinos kandidatų gerumą, priešingos pusės blogumą. Bet šio miesto gyventojų didžiuma yra nusistatę daugiau neįsileisti Hague mašinos į miesto administracijos atsakomingas vietas.

Kenny, dabartinis miesto galva, ir jo administracija mažai kuo skiriasi nuo Hague buvusios mašinos. Tačiau Kenny nesako, kad jisai yra įstatymai, kaip sakydavo buvęs ilgus metus miesto bosu Hague.

Prieš "praimeris" ir prieplaukų unijos lokale įvyko aštri kova, buvo apsišaudymų ir tyrinėjimų ir vis tai, sakoma, yra pasekmės tos frakcinės kovos. Tačiau tikrų kaltininkų nesurandama. Bet vienas įdomus faktas, tai tas, kad didžiuma miesto dirbančių darbininkų stovi su Kenny.

Pilietis

Milwaukee, Wis.

Organizuoti Darbininkai Ignoravo MacArthur'ą

MacArthuro priėmimo komitetan atsisakė įeiti organizuoto darbo ir negrų organizacijų vadai. Tas aiškiausiai parodo čionaitinių masių sentimentą už taiką, o MacArthur reprezentuoja plėtimą karo Azijoje.

Wisconsino valstija yra geriau sakant, MacArthuro šeimos namai, o ne jo. Jo priėmimas buvo suorganizuotas Amerikos Legiono viršilų, Amerikos Prekybos, republikonų reakcininkų, "socialisto" mero Zeidler ir kitų pro-karinių elementų.

Kai planai priėmimui MacArthuro buvo skelbiami, Wisconsino CIO legislatyvėje konferencijoje Madisone, kur dalyvavo virš 100 atstovų, priėmė rezoliuciją, užgiriančią MacArthuro atšaukimą. Rezoliucijoje buvo pabrėžta, kad jo elgesis veda prie trečio pasaulinio karo.

CIO konferencija taipgi pasmerkė sen. Joseph McCarthy, "kad jis suteršė gerą vardą Wisconsino valstijos."

Wisconsino didlapis, "Milwaukee Journal" taipgi remia pavarymą MacArthuro. 'Madison Capital Times' red. Evjue pranašauja, kad nekurie vistiek turės išsipagirioti iš MacArthurizmo svaigulio, nors jiems tūlą laiką galvutės paskaudės.

Evjue toliau sako, jog didžiuma žmonių yra nusistatę prieš karą su Kinija ir daduria: "Mes neimsime patarimų iš MacArthuro, Tafto, Wherry ir Cain, kad įsivėlus į pasaulinį karą".

Taikos šalininkai Milwaukee ir kituose miestuose išdalino tūkstančius lapelių, kuriuose reikalaujama baigti karas Korėjoje ir pradėti tartis taikos reikalu.

Kiti tūkstančiai obalsių buvo iškilnoti viešose vietose, kuriuose raginami piliečiai: "Wire Truman today. You brought back Mac — now bring our boys back". " End high prices, the wage freeze, the costly, senseless war in Korea". "While Harry and Mac debate, our boys die in a bloody stalemate".

Susidarė Taikos Taryba

Balandžio 20 d. apie 100 delegatų, susirinkę Milwaukee, sudarė Wisconsino Taikos Tarybą. Atstovai dalyvavo iš daugel miestų, įskaitant Milwaukee, Racine, Kenosha, West Allis, Madison, Richland Center, Manitowoc, Waukesha ir kitų, kuomet desėtkai laiškų buvo pasiųsta nuo farmerių vietovių iš tolimiausių valstijos vietų už taikos reikalą.

Tvoriant Wisconsino Taikos Tarybą buvo įvairiausių pažiūrų ir išsireiškimų, kaip atsiekti taiką ir ją išlaikyti. Bet vyriausia mintis vyravo, tai reikalas taikos. Atstovai iš visų vietovių pasižadėjo rinkti taikos balsavimo balotus visoj valstijoje.

Konferencijai pirmininkavo prof. Bentley, buvęs Marquette Universitete. Dalyvavo Dr. Lucius Porter iš Beloit Kolegijos, kuris praleido virš 45 metus Kinijoje ir kun. Massie Kennard iš Chicagos.

Visa eilė taikos komitetų organizuojas valstijos plotme, įskaitant lenkų, lietuvių ir kitų tautų. Paskiausias dadėčkas, tai Negrų Liaudies Komitetas Taikai Išlaikyti ir Civilėm Laisvėm Išlaikyti susidaręs pereitą savaitę Milwaukee.

Milwaukietis.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Pavyzdingai Ruošiasi Pavasario Sėjai

VILKAVIŠKIS, kovo 6 d.—"Lenino keliu" kolūkio komjaunimo organizacija aktyviai dalyvauja ruošiantis pavasario sėjai. Kolūkyje suorganizuotos 3 komjaunimo-jaunimo brigados: kūlimo, sėklų valymo ir žemės ūkio inventoriaus remonto. Daugiau kaip 40 kolūkio komjaunuolių lenktyniauja už pasiruošimą pavasario laukų darbams pirma laiko.

★

Perkeliami namai į kolūkinę gyvenvietę

KRETINGA, kovo 6 d. — Daugelis kolūkių paruošė 1951 metų gamybinius planus, kuriuose numatyta didelė statyba.

"Kretingos" sustambintas kolūkis šiais metais užplanavo pastatyti 150 vietų karvidę, 200 vietų kiaulidę, 500 tonų grūdų sandėlį, 8 gyvenamuosius namus kolūkiečiams.

Gyvenvietės statybai paruošta ir suvežta į statybos vietą 300 kūbinių metrų miško medžiagos, 800 tūkstančių plytų, 70 kūbinių metrų akmenų, 30 tonų cemento.

Kolūkyje suorganizuota 15 žmonių brigada.

Kelis kolūkinius pastatus ir gyvenamuosius namus kolūkio valdyba nutarė perkelti į būsimąją kolūkio gyvenvietę neišardytus.

Artimiausiu metu į kolūkinę gyvenvietę bus perkelti visuomeniniai pastatai ir eilė gyvenamųjų namų.

—o—

Sumontuotas pirmasis asfalto agregatas

VILNIUS, kovo 3 d. — Šiais metais Vilniaus betono fabrikas išplečiamas į asfalto-betono gamyklą. Neseniai čia baigtas pirmojo Vilniuje asfalto agregato montavimas. Tai didžiulė mašina, galinti kas valandą teikti po 30 tonų asfalto. Agregatas pagamintas Brianske, kelių statybos mašinų gamyklėje.

—o—

Pjesės meno saviveiklai

VILNIUS, kovo 3 d.—Grožinės literatūros leidykla išleidžia seriją trumpų pjesių meno saviveiklai. Daugelis kūrinių naujai sukurta, kiti yra statomi respublikos teatruose; pastarosios pjesės pritaikytos meno saviveiklos galimumams.

Leidžiamų pjesių tarpe — A. Guzevičiaus "Kalvio Ignoto teisybė", Dovydaičio "Garbės lenta", A. Klionovo "Marytė" ir eilė kitų.

Artimiausiu metu bus išleista 16 pjesių iš darbininkų kolūkiečių ir besimokančio jaunimo gyvenimo.

New Yorko ir Apielinkės Žinios

N. Y. paskelbtas keltuvų vairuotojų streikas

Valstijinei Darbo Santykių Tarybai nepavykus suderinti skirtumus tarp samdytojų ir darbininkų, unijistai pastatams aptarnauti Lokalo 32-B nariai paskelbė dangorėžiniuose pastatuose keltuvų streiką. Reikalauja algos priedo.

Pirmą streiko dieną pasirašė sutartis virš 80 iš šimto **už**streikuotų komercinių pastatų savininkai.

Pirmadienį unijistai užstreikuos 1200 didžiųjų apartmentų jeigu pirm to nebus susiderėta pridėti algos.

Reikalauja po 25 c. priedo ir po $60 per savaitę minimum apartmentiniams ir po $4 per savaitę algos priedo ir po $1 į gerovės fondą dirbantiems komerciniuose pastatuose. Dabartinė alga daugelyje pastatų tebėra $48 už 48 valandų darbo savaitę.

TRYS MOKYTOJAI

Operetę "Sudrumsta širdis" dainuoti ir vaidinti mokina trys mokytojai:

Mildred Stensler mokina dainų;

JONAS JUŠKA

Frank Balevičius - dainų ir akompanuoja;

Jonas Juška - dramos.

Apie šitus tris mokytojus būtų galima daug kas parašyti, bet kadangi jų darbai kalba už juos, tai nei nereikia apie juos daug rašyti. Reikia tik suprast, kad po šitų trijų mokytojų vadovybe operetė "Sudrumsta širdis" suksis, kaip ant ašies ir žavės žiūrėtojų jausmus ir sielą.

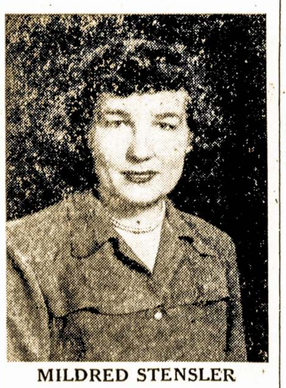

MILDRED STENSLER

Taigi, gerbiamieji lietuviai, visus ir visas kviečiame ateiti ir pamatyti šią gražią operetę.

Kitų miestų bei kolonijų draugus ir drauges taipgi kviečiame pamatyti operetės vaidinimą ir padaryt planus, kad suvaidinti ją jūsų miestuose.

Operetės vaidinimas įvyks gegužės 13-tą dieną, 4 val. po pietų, Liberty Auditorium Salėje, 110-06 Atlantic Ave, Richmond Hill, N. Y.

FRANK BALEVIČIUS

Kviečia, **Rengėjų Komisija.**

Trimis savaitėmis atsistatydino 454 policistai

Nuo praėjusio balandžio 16-tos, kuomet prasidėjo masinė iš tarnybos policijoje atstatydinimo banga, padavė prašymus atleisti iš tarnybos 454 policistai.

Skirstant kategorijomis, pasitraukančių būryje randasi du vyriausio inspektoriaus padėjėjai, du inspektoriai, trys inspektorių pavaduotojai, 10 kapitonų, 41 leitenantas, 35 saržentai, 4 moterys ir 357 vyrai eiliniai policistai.

Sulaukęs sūnaus iš fronto, pastiprėjo

Sulaukęs parvykusio atostogų iš Korėjos fronto sūnaus, Charles Gilmour pastebimai sustiprėjo, sako jo prižiūrėtojai.

Gilmour, Pirmojo Pasaulinio Karo veteranas, randasi Fort Hamilton ligoninėje, Brooklyne. Jo vyresnieji du sūnūs yra praėjusiojo karo veteranai, o dabar, jo trečiasis, buvo atsidūręs Korėjos fronte. Žinančiam, ką reiškia karas, sūnaus ten buvimas rūpestimi slopino tėvą.

Ot, būtų laimingi ir sveikesni visi tėvai ir motinos, jeigu visi vaikinai sugrįžtų iš Korėjos ir kitų svetimų kraštų, kuriuose esami kariniai pavojai baugina kariškių tėvus. **T-as.**

Senyvų žmonių rankdarbiai

Naturalės Istorijos Muziejuje, New Yorke, iki 13-tos vyksdoma senyvų žmonių rankdarbių paroda. Įėjimas nemokamas.

Įdomiausia ji tuomi, kad priimta eksponatai asmenų ne jaunesnių 60 metų. Dalyvis galėjo išstatyti ne daugiau dviejų kūrinių ir nieko iš jau rodytų praėjusiose parodose, tiktai naujus.

Williamsburge atidarys naują sveikatos skyrių

Williamsburg - Greenpoint Distrikto Sveikatos Komitetas (jau esamame Sveikatos Centre) atidarys protinei sveikatai kliniką. Jos direktoriumi paskirtas daktaras Clarence H. Bellinger, Brooklyno State Hospital vedėjas. Dr. James E. Rappa susitiks ligonius. Priims penktadienių popiečiais, pagal susitarimą iš anksto. Atidarys 18-tą geg.

Sveikatos Centras-Klinika randasi 151 Maujer St., priešais projektą.

Iš Veličkams pokylio

Draugų Veličkų 30 metų vedybų pokilis, kuris įvyko 5-tą dieną gegužės, Piliečių Klube, buvo svečiais skaitlingas. Gražaus įspūdžio darė susirinkę svečiai ir jaunavedžiai.

Neturėdamas laiko, nesuspėjau pirma įvykusio pokilio parašyti apie draugus Veličkus, tai noriu trumpai noriu pabrėšti pokiliui praėjus. Taip, Veličkus teko pažinti tuojau jiems atvykus į Brooklyną. Ir reikia priminti ir tas, kad gražus būrys šių dienų veikėjų, kaip Brooklyne, taip ir apylinkėje, yra atvykę iš kitų valstijų.

Man prisimena laikai, kuomet Aido Choras statė scenoje operetę **Grigutis.** Toji operetė tais laikais buvo suvaidinta bent kelis kartus Brooklyne ir New Jersey valstijoj. Ją visi mylėjo ir ja gėrėjosi. Ir, manau, Aido Choras nepadarytų klaidos, jeigu ją susimokinę pakartotų. Toje operetėje drg. Velička vaidino Grigučio rolę. Ji jam tiko. Jis tais laikais buvo Grigutis, dabargi, jau galima sakyti, — Grigas.

Ir nebuvo tos operetės ar koncerto, kur Velička nebūtų turėjęs bent kokios vadovaujančios rolės.

Brooklyniečių tarpe įvyksta daug didesnių ar mažesnių vakarienių. Svečiai susirinkę valgo, geria. Bet daugeliui atvėjų drg. Velička dirba virtuvėje, prie karšto pečiaus, sušiles, nepaisant, kad jisai jau nuo to darbo pavargęs atėjo. Jo amatas, virėjo. Mažesnėse valgyklose dirbti reikia ilgas valandas. Bet jis tuomi nenusiskundžia.

Virėjo amatas nėra pavydėtinas. Žiemos metu netaip jau bloga, bet vasaros laikotarpiu prikvėpavęs virtuvės kvapo, prakaitu prie pečiaus apsipylęs, parėjęs iš darbo nesinori arti pečiaus prieiti. Tačiau drg. Velička eina į organizacijų susirinkimus, lanko choro pamokas, lenda į virtuves ir gamina susirinkusiems svečiams valgius, nepaisant viso to, kad jo amžius nemažas.

"Yes," jo amžiaus buvusių choro ir organizacijų narių daug jau paseno, apleido chorą ir organizacijas, veikimą. Bet drg. Velička nepraranda energijos, eina, dirba ir savu veikimu akstina, budina ir tuos, kurie jau sakosi pasenę, aptingę. **A. MATULIS.**

SKELBKITĖS LAISVĖJE

Auditorijos Žinios

Jau seniai, seniai Kultūrinis Centras yra gavęs dovanų-dovanėlių nuo savo prietelių iš toli ir iš arti. Tačiau Auditorijos reporteris bėgiu pastarųjų arti metų laiko galėjo užeiti centran tiktai ristčia, veik prabėgomis, neturėjo kada apie tai pasiteirauti, žinoles surankioti. Gi vieną minėjus, kitą praleisti nesinori.

Vadovaujantis tuo, kad geriau vėliau, negu niekad, skaitau būtina priminti bent tas, kurios man žinomos.

P. Mickevičienė iš Montello (per savo drauges Maspethe) atsiuntė pilną dėžę gerų stalavų įrankių.

Klemensas Briedis atvežė indų.

Matas Klimas — puodų ir kitų reikmenų.

Draugė A. (prašė pavardės neskelbti) — naujų puodų, bliūdų.

Josephina Augutienė, kuri seniau daug gražiai pasitarnaudavo gaspadinystėse, o dabar farmeriauja Hampton, N. J., Velykų laikotarpiu apdovanojo šviežiais margučiais.

Ir daug žmonių yra atnešę po pundelį vartotų įrankių. Draugės atneša indams abrūsiuku, ar pundelį švarių skudurų namui valyti. Ir už tuos reikėtų išmokėti desėtkus dolerių, jeigu reikėtų pirkti. Nuostabu, kaip daug skudurų susivartoja didžiuliame name, dažnai esant pramogoms, sueigoms, turint nuolat valyti.

Namo vedėjai dėkingi visiems už visas dovanas. **Ar.**

Filmos--Teatrai

Roxy Teatre

Gegužės 9-tą pradėjo rodyti filmą "I'd Climb the Highest Mountain." Susan Hayward ir William Lundigan vaidina pirmines roles.

Asmeniškai scenoje groja New Yorko Philharmoniškas Simfonijos Orkestras, 104 muzikantai, vadovybėje žymaus dirigento Dmitri Mitropoulos. Michael Rabin gros orkestre smuiko solo.

Filma vaizduoja Georgijos dvasiškį ir jo nuotaką, jų veiksmus nedideliame miestelyje, kur veik viskas sukasi aplink vietinę bažnytėlę ir jos lyderį. Yra gražių gamtos vaizdų, spalvose.

Globe Teatre

Rodoma nauja filma "Try and Get Me!" Vaizduoja plėšikus, žmogžudystę, suardytą gyvenimą. Intriga ir vaidyba draminė.

Ši atrodo geriausia iš visų tos rūšies filmų, nes ji bando (nors švelniai) parodyti ir tų kriminalybių priežastis. Pamatytina.

Viskas einasi apie jauną vyrą (vaidina Frank Lovejoy), kuris niekur negali gauti darbo, o namie vargingame būvyje randasi jo jauna žmona ir sūnelis. Jie laukiasi kito kūdikio. Desperacijoje, jis sutinka šoferiauti užkietėjusiam plėšikui (Lloyd Bridges), kaip jis mano, laikinai, tik kaip nors savo gyvenimą "pastatyti ant kojų." Bet įtraukiamas padėtin, kurią seka kalėjimas ir linčas.

Suskurdintos, bandančios iš nieko suvesti galą su galu žmonos rolę vaidina Kathleen Ryan. Ir trumpai, bet labai įspūdingai, reikšmingai Katherine Locke suvaidina trokštančios mylėti, ištekėti, bet neturinčios tam progos mergino rolę.

Pavaizduojama ir kriminalinė melagingos spaudos rolė.

Radio City Music Hall

Gegužės 10-tą vykdoma premjera Metro - Goldwyn-Mayer muzikališkos filmos "The Great Caruso."

Kaip jau galima tikėtis bandant pavaizduoti žymųjį dainininką ir tą dainos pasaulį, kuriame jisai buvo viena už vis šviesesniųjų žvaigždžių, filmoje šviečia grupė šiandieninių dainos žvaigždžių. Mario Lanza vaidina Caruso rolę, o Ann Blyth — jo žmonos. Ir dainuoja Dorothy Kirsten, Jarmila Novotna, Blanche Thebom operinėse rolėse.

Scenoje spektaklis "Hulabaloo," sugestuojantis puošnius ponams rezortus Pacifiko salose.

Pervažos kapitonas John Jorgenson žengdamas nuo prieplaukos pervažon įkrito Harlem upėn. Baigiant jį iš ten iškelti, trūko kopėčios ir jis vėl įkrito, bet pavyko jį išžvejoti ir antru kartu.

Brooklynietė Mrs. Charlotte Sack teisme pareikalavo $100,000 atpildo už auto nelaimę, o jos vyras — dar $25,000 už netekimą žmonos patarnavimo laike jos ligos.

Penkerių metų vaikutis Alan Jablonsky buvo įkritęs Gravesand Įlankon. Jį iš ten išžvejojo veik visiškai sveiką.

So. Brooklyn

VIEŠA PADĖKA

Mirus mano mylimam gyvenimo draugui Adomui noriu ištarti širdingiausią ačiū visiems, kurie kuomi nors prisidėjo, pagelbėdami man šioje liūdėsio valandoje. Dėkoju draugam-gėm už išreikštą užuojautą ir gėles.

Žinant, kad turiu daug draugių ir draugų, kurie man atjaučia, bus lengviaus pergyventi šias liūdėsio pilnas dienas. Dar kartą dėkoju visiem.

Ona Walmusienė.

Aukojo

Per Veličkams surengtą pokylį, praėjusį šeštadienį, V. B. aukojo $10 apšvietos reikalams. **M.**

Ar susiorganizuos į darbo uniją New Yorko policistai? Praėjusią savaitę Sergeants Benevolent Association susirinkime kalbėjo CIO Transport Workers unijos prezidentas Quill ir aiškino policistams unijos svarbą.

PRANEŠIMAI

WORCESTER, MASS.

ALDLD 155 kuopos susirinkimas įvyks gegužės 14 d. (pirmadienį), kaip 7:30 valandą vakare, Lietuvių Svetainėj, 29 Endicott St. Malonėkite visos narės dalyvauti, yra daug svarbių reikalų dėl vasarinių parengimų. — A. W. (91-92)

WORCESTER, MASS.

LLD 11 kp. susirinkimas įvyks gegužės 13 d., 10 val. ryte, 29 Endicott St. Draugai, prašau visų būti ir nepamirškit, kad reikia duokles pasimokėti. — Sekr. J. M. Lukas. (91-92)

HELP WANTED
REIKALINGI DARBININKAI
HELP WANTED—FEMALE

Namų darbininkė ir virėja gražiai, ramiai šeimai su 2 mokyklos vaikais,, kurie nevisada yra geri ir ramūs, guolis atskirame, švariame kambaryje, su maudyne, įvairių mazgotojas mazgoja indus, mašina mazgoja ir džiovina drabužius. Dar yra gana darbo už $37.50 į savaitę. CLoverdale 8-5110. (90-92)

EGZAMINUOJAM AKIS
RASOME RECEPTUS
DAROME IR PRITAIKOME AKINIUS

Drs. Stenger & Stenger
Optometristai
394-398 BROADWAY
BROOKLYN, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
Gerai Patyrę Barberiai

PEIST LANE DRUGS, Inc.
405 So. 4th Street
Cor. Hewes St.
Brooklyn, N. Y.
Visoki vaistai, kosmetikai, kūdikiam reikmenys, įvairūs daiktėliai, ligonių kambariui reikmenys — už griežtai žemas kainas.
Receptų Specialistai:
MAX PEIST, Ph. G.,
EDWIN LANE, Ph. G.
Tel. EV. 7-6233

Dr. A. Petrika
DANTŲ GYDYTOJAS
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-0868
Valandos:
9—12 ryte; 1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta

REPUBLIC BAR & GRILL
Savininkas
IGNAS SUTKUS
Patogi vieta pasišnekučiuoti, užkąsti ir pagaliau burnelę išmesti, sulig savo skonio pasirinkto
LIKERIO, VYNO ar ALAUS
Pas Igną Sutkų visada rasi sau pažįstamų
492 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Kampas Union Ave. ir Hooper Street.
TELEVISION
Telefonas EVergreen 4-8969

Petras Kapiskas
PALAIKO
BAR & GRILL
DEGTINĖS, VYNAI IR ALUS
32 TEN EYCK STREET
Brooklyn, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-8174

JUBILIEJINIS LAISVĖS VAJUS

(Tąsa nuo 1-mo puslapio)

J. Balčiūnas	5.00
A. Stasiūnas	5.00
K. Joneliūnas	5.00
K. O. Levanai	5.00
Anna Titanis	5.00
Eva Andriuškienė	3.00
J. Rasiaučius	2.00
Judyta	2.00
H. Vičauskienė (Huntington)	2.00
A. Jasulaitis	1.00
K. Petronis	1.00
Gera Draugė	1.00
Onytė	1.00
Šventas Jonas	1.00
Simas	1.00
V. Mikulėnas	1.00
Vincas Bovinas	1.00
J. Neisbiskis	1.00
W. Skuodis	1.00

Visiems ir visoms aukojusiems tariame širdingai ačiu!

Kurių prenumerata už dienraštį pasibaigė, tuojau prašome atsinaujinti ir pagal išgalę paaukoti į jubiliejaus fondą. Pasistenkite gauti naujų skaitytojų ir skelbimų į jubiliejaus laidą.

K. Milinkevičius laike Laisvės šėrininkų suvažiavimo aukojo $25. Tatai nebuvo paskelbta. Mes atsiprašome.

Laisvės Administracija